

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА ПРИКАРПАТТЯ

Освітня програма «Декоративно-прикладне мистецтво»

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 01 вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Художня культура Прикарпаття
Викладач (-і)	Лукань Володимир Григорович, доц., кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
Контактний телефон викладача	Лукань Володимир Григорович 050 373 89 83
Е-mail викладача	Лукань Володимир Григорович lukan@meta.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації (ГРАФІК проведення самостійної роботи викладачами кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації на 2019-2020 н.р.)</p> <p>https://odpmr.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d1%81%d0%b0%d0%bc%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується курсових робіт, індивідуальних творчих завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є художня культура Прикарпаття, яка є важливою складовою художньої культури України та історії українського мистецтва. Розвиток загальної культури особистості, поглиблене вивчення образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва рідного краю, здобуття мистецтвознавчих навичок, в основному, формується на лекційних та практичних заняттях з історії світового, українського мистецтва, а також художньої культури Прикарпаття.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Малярство і художня культура Прикарпаття. 2. Графіка і художня культура Прикарпаття. 3. Скульптура і художня культура Прикарпаття. <p>Підготовка висококваліфікованого фахівця з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, реставрації, викладача мистецьких дисциплін, зрештою, патріота рідного краю, свідомого громадянина України, не можлива без знання культури своєї малої Батьківщини. Тому навчальний курс «Художня культура Прикарпаття» має великі можливості для творчого розвитку студентів, формування їх естетичного смаку і художніх потреб.</p> <p>Лекційний курс укладений за принципом «від найдавніших часів до сучасності», з акцентом на тематику, що стосується художньої культури Прикарпаття. Обов'язковими є підсумкові практичні заняття, відвідування мезеїв, збірок мистецтва, мистецьких об'єктів</p>	

на теренах Прикарпаття та Західної України.

Запропонований силабус дає можливість індивідуального підходу викладача до висвітлення кожного розділу, теми, окремого питання. Він може слугувати прикладом діючого типового навчального плану, на основі якого є можливість розробити варіант індивідуальної робочої програми.

Викладач навчального курсу «Художня культура Прикарпаття» повинен постійно оновлювати та коригувати матеріал по мірі надходження публікацій та нових досліджень, поповнювати список рекомендованої літератури слідкувати за відповідними публікаціями у фахових періодичних виданнях. Бажаним є те, щоб він був практичним фахівцем образотворчого мистецтва, художником живописцем, реставратором, графіком, скульптором, художником декоративно-прикладного мистецтва. Кожен окремий розділ може читати фахівець з того чи іншого виду образотворчого мистецтва.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Художня культура Прикарпаття» – є глибше оволодіння студентами знань з історії образотворчого мистецтва Прикарпаття, його складових: малярства, графіки, скульптури. Для цього пропонується відповідний лекційний курс, практичні заняття, завдання для самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, орієнтовна тематика рефератів, розгорнутий список літератури.

Основними цілями вивчення дисципліни «Художня культура Прикарпаття» є розкриття найважливіших етапів розвитку образотворчого мистецтва Прикарпаття, аналіз його основних напрямів і стилів, характеристика видів, жанрів і окремих творів образотворчого мистецтва краю. Завдання навчального курсу полягає в тому, щоб об'єднати характеристику епохи з глибоким і конкретним аналізом кожного твору, розглядаючи цей твір як вияв історичного розвитку мистецтва, в тісному зв'язку з минулим і майбутнім, показуючи єдність конкретно-історичного і національного та всесвітньо-історичного і загальнолюдського.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

- ✓ види і жанри малярства;
- ✓ давньогалицьке малярство XII – сер. XIV ст.;
- ✓ ікономалярство Прикарпаття др. пол. XIV – перш. пол. XVII ст.;
- ✓ Святодухівський іконостас з Рогатина;
- ✓ творчість Йова Кондзелевича і малярство Прикарпаття кін. XVII – поч. XVIII ст.;
- ✓ монументальне та станкове малярство XVIII – XIX ст. на Прикарпатті;
- ✓ малярство Прикарпаття др. пол. XIX – поч. XX ст.;
- ✓ особливості народної ікони на Прикарпатті;
- ✓ «Станиславівську трійцю»: Денис-Лев Іванцев, Михайло Зорій, Ярослав Лукавецький;
- ✓ життя і творчість Михала Фіголя (1927-1999);
- ✓ малярство Прикарпаття радянського періоду;
- ✓ малярство Прикарпаття в Незалежній Україні;
- ✓ графіку як вид образотворчого мистецтва;
- ✓ давньогалицьку книжкову рукописну мініатюру;
- ✓ про книгодрукування на Прикарпатті;
- ✓ книжкову грав'юру др. пол. XVI – перш. пол. XX ст.;
- ✓ графіку на Прикарпатті в радянський період;

- ✓ графіку на Прикарпатті в Незалежній Україні;
 - ✓ прикарпатських художників-педагогів;
 - ✓ види і жанри скульптури;
 - ✓ пластику на території Прикарпаття до перш пол. XVII ст.;
 - ✓ пластику бароко і рококо на Прикарпатті др.пол. XVII – XVIII ст.;
 - ✓ творчість Г.Пінзеля і його послідовників;
 - ✓ пластику XVIII – перш пол. XIX ст. на Прикарпатті;
 - ✓ народну скульптуру Прикарпаття;
 - ✓ декоративно-архітектурну пластику і скульптуру на Прикарпатті др.пол. XIX – поч. XX ст.;
 - ✓ скульптуру радянського періоду на Прикарпатті;
 - ✓ пластику на Прикарпатті в Незалежній Україні;
 - ✓ про мистецькі виставкові зали на Прикарпатті;
 - ✓ про розташування мистецьких музеїв на Прикарпатті
- вміти :**
- ✓ застосовувати мистецтвознавчий термінологічний понятійно-категоріальний апарат;
 - ✓ висловити думку з приводу мистецької вартості твору малярства, графіки, скульптури;
 - ✓ аналізувати твори образотворчого мистецтва;
 - ✓ складати описову картку твору мистецтва;
 - ✓ застосовувати на практиці знання та надавати консультації з питань художньої культури Прикарпаття;
 - ✓ зібрати матеріали про життя і творчість прикарпатського мистця, мистецтвознавця, мистця-педагога;
 - ✓ підготувати матеріали до мистецького каталогу;
 - ✓ зробити дослідження пам'ятки мистецтва, обміри, опис, замальовки, фотофіксацію в умовах польових досліджень.
 - ✓ характеризувати події, явища, персоналії, мистецькі процеси в художній культурі Прикарпаття;
 - ✓ працювати в творчій команді мистців і мистецтвознавців;
 - ✓ логічно і критично мислити.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	62

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7,8	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	4	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Малярство і художня культура Прикарпаття

Тема № 1. Вступ. Види і жанри малярства.	2	-	2
--	---	---	---

Давньогалицьке малярство XII – сер. XIV ст.			
Тема № 2. Ікономалярство Прикарпаття др. пол. XIV – перш. пол. XVII ст. Святодухівський іконостас з Рогатина.	2	-	4
Тема № 3. Йов Кондзелевич і малярство Прикарпаття кін. XVII – поч. XVIII ст.	2	-	4
Тема № 4. Монументальне та станкове малярство XVIII – XIX ст. на Прикарпатті. Професійне і народне.	2	-	4
Тема № 5. Малярство Прикарпаття др. пол. XIX – поч. XX ст. Народна ікона Прикарпаття.	2	-	4
Тема № 6. «Станиславівська трійця»: Денис-Лев Іванцев, Михайло Зорій, Ярослав Лукавецький.	2	-	4
Тема № 7. Михало Фіголь (1927-1999). Життя і творчість.	2	-	4
Тема № 8. Малярство Прикарпаття радянського періоду.	2	-	4
Тема № 9. Малярство Прикарпаття в Незалежній Україні.	-	2	-
За перший семестр:	16	2	30
Модуль II. Графіка і художня культура Прикарпаття			
Тема № 1. Вступ. Графіка як вид образотворчого мистецтва. Давньогалицька книжкова рукописна мініатюра.	2	-	4
Тема № 2. Поява книгодрукування Прикарпатті та книжкова грав'юра др. пол. XVI – перш. пол. XX ст.	2	-	4
Тема № 3. Графіка на Прикарпатті в радянський період.	2	-	4
Тема № 4. Графіка на Прикарпатті в Незалежній Україні.	2	-	4
Тема № 5. Прикарпатські художники-педагоги	-	2	-
Модуль III. Скульптура і художня культура Прикарпаття			
Тема № 1. Вступ. Види і жанри скульптури. Пластика на території Прикарпаття до перш. пол. XVII ст.	2	-	4
Тема № 2. Пластика бароко і рококо на Прикарпатті др. пол. XVII – XVIII ст. Пінзель і його послідовники.	2	-	4
Тема № 3. Пластика XVIII – перш. пол. XIX ст. і Прикарпаття. Народна скульптура.	2	-	4
Тема № 4. Декоративно-архітектурна пластика і скульптура на Прикарпатті др. пол. XIX – поч. XX ст.	2	-	4
Тема № 5. Скульптура радянського періоду на Прикарпатті. Пластика Прикарпаття в Незалежній Україні.	-	2	-
За другий семестр:	16	4	32
ЗАГ.:	32	6	62

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового Інституту мистецтв і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового Інституту мистецтв, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту мистецтв https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів очної і заочної форми навчання – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://kodpmr.pnu.edu.ua</i>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика курсу

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкової домашньої письмової контрольної роботи, реферату чи повідомлення вимоги до яких визначені в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kodpmr.pnu.edu.ua/>*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

8. Рекомендована література

1. Антонович Є., Лукань В., Шпільчак В. Мистецтво і митці Прикарпаття (матеріали на допомогу вчителям образотворчого мистецтва і художньої праці). – Івано-Франківськ, 1990. – 50 с.
2. Аронець М. Денис-Лев Іванцев. Життя і творчість: Монографія. – К.: Грані-Т, 2008. – 160 с.
3. Аронець М. Опанас Заливаха. Альбом. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2016.
4. Арсенич П., Гаврилів Б., Головатий М., Канюс М. Меморіальний сквер в Івано-Франківську. З історії найдавнішого міського цвинтаря. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2004. – 112 с.
5. Баран В. Михайло Зорій. – Івано-Франківськ: Сімик, 2003. – 272 с.
6. Береговська Х. Святослав Гординський про мистецтво. Збірник статей. – Львів: Апріорі, 2015. – 1024 с.: іл.
7. Виставка абстрактного мистецтва. Каталог. / Авт.-упоряд. М.Панаков. – Івано-Франківськ, 2018.
8. Виставка творів молодих художників Івано-Франківщини, присвячена дню радянської молоді. Каталог. – Івано-Франківськ, 1981.
9. Вовк М., Гнатюк М. Скульптор Григор Крук: нарис про життя і творчість. – Івано-Франківськ, 2011. – 91 с.
10. Волошин Л. Ярослав Лукавецький: Малярство. Рисунки. Сценографія. – Львів – Івано-Франківськ, 2008. – 124 с.
11. Григорій Крук та європейська пластика середини ХХ ст. Повернуті імена. / Матеріали міжнародної наукової конференції. – К.:1995.
12. Денисюк О. Краківська академія мистецтв у контексті українсько-польських мистецьких взаємин у 20-30-х роках ХХ ст: Монографія. – К.: НАКККіМ, 2010. – 184 с.
13. Дзвонар. Збірка статей і спогадів про Опанаса Заливаху. – Харків: «Права людини», 2017. – 240 с.
14. Жолтовський П. Монументальний живопис на Україні в XVII – XVIII ст. – К.: Наукова думка, 1988.
15. Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. – К., - Наукова думка. – 1983.
16. Запаско Я., Овсійчук В., Чарновський О., Степко С. Мистецтво оновленого краю. – К.: Мистецтво, 1972.
17. Івано-Франківський художній музей: Альбом. / Авт.-упоряд. М.Якібчук. – К.:Мистецтво, 1989.
18. Івано-Франківський художній музей: Експлікація буття. До 25-ти річчя заснування музею. / Авт.-упор. В.Мельник. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2005.
19. Ковтун В., Полегенький С. З Коломиєю у серці. Творчість художників у поштовій листівці. – Коломия: Вік, 2005. – 160 т.
20. Коломийська Асоціація Мистців (КАМ). / Авт.-упор. К.Каркадим. – Коломия, 2015.
21. Кравченко Я. Школа Михайла Бойчука. Охрім Кравченко. Художник і час. – К.: Оранта, 2005. – 312 ст.
22. Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурзького права присвячується: Монографія. / Г.Карась (гол.авт.кол.), В.Дутчак, І.Монолатій, І.Дундяк та ін. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. – 180 с.
23. Лукань В. Вибрані статті про мистецтво. Явища. Постаті. Імена. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2009. – 240 с.
24. Лукань В. Історія українського мистецтва. Конспект лекцій. – Івано-Франківськ,

- Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 196 с.
25. Лукань В. Начерки Михайла Фіголя. – Івано-Франківськ, 2007. – 120 с.
 26. Мельник В. Сакральне мистецтво Галичини XV – XX ст. в експозиції Івано-Франківського художнього музею. Путівник-каталог. – Івано-Франківськ, 2007.
 27. Митці України: Енциклопедичний довідник. – К., 1992. – 848 с.
 28. Михайло Фіголь. Альбом. – Львів: Кварт, 2018. – 312 с.
 29. Обласна художня виставка, присвячена декаді українського мистецтва в Москві. / Авт.-упоряд. М.Якібчук, В.Михайлюк. – Станіслав, 1962.
 30. Откович В. Народна течія в українському живопису XVII – XVIII ст. – К.: Наукова думка, 1990.
 31. Перший відмінок. Незалежне мистецтво Івано-Франківська. – 2018.
 32. Свенціцька В., Сидор О. Спадщина віків: Українське малярство XIV–XVIII ст. у музейних колекціях Львова. – Львів: Каменяр, 1990.
 33. Словник митців-педагогів України та з України у світі (1850-1950). / Авт.-упор. Р.Шмагалю. – Львів: Українські технології, 2002. – 144 с.
 34. Словник художників Прикарпаття. / Авт.-упоряд. В.Лукань. – Івано-Франківськ, 2019. – 100 с.
 35. Словник художників України. – К., 1973.
 36. Степовик Д. Іконологія та іконографія. – Івано-Франківськ: Нова зоря. – 2000.
 37. Ткаченко М. Григорій Смольський. Альбом. – К.: Мистецтво, 1983. – 78 с.
 38. Турченко Г., Касян В. Українська дожовтнева реалістична графіка. – К.: АН УРСР, 1961.
 39. Українські митці у світі. / Авт.-упор. Г.Стельмашук. – Львів: Априорі, 2013
 40. Українські радянські художники. Довідник. – К.: Мистецтво. – 1972.
 41. Фіголь М. Ярослав Пстрак. – К.: Мистецтво, 1966. – 68 с.
 42. Фіголь М. Політична сатира в українському мистецтві кінця XIX – початку XX ст. – К.: Мистецтво, 1977.
 43. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича. – К.: Мистецтво, 1977.
 44. Художники Прикарпаття: Альбом. / Авт. тексту та упоряд. Р.Дреботюк. – К.: Мистецтво, 1989. – 254 с.
 45. Художня творчість Григорія Крука в контексті світового мистецтва. / Матеріали Всеукраїнської наук.-практичної конференції. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2011. – 232 с.
 46. Церква Святого Духа в Рогатині: Альбом. / Авт.-упоряд. В.Мельник. – К.: Мистецтво, 1991.
 47. Чорне і біле Володимира Безрукого. Начерки, живопис, скульптура. – Калуш, 2017. – 68 с.
 48. Чуйко О. Монастирі Галичини (сер.XVI – поч.XX століття). – Івано-Франківськ, 2011. – 188 с.
 49. Шпакович Л. Каталог калуських художників. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2002.
 50. Шпак О. Українська народна грав'юра XVII–XIX ст. – Львів, 2006. – 224 с.
 51. Шпільчак В., Соколовський З., Головатий М. Станіславів – Івано-Франківськ: Місто давнє і сучасне / В.Шпільчак, З.Соколовський, М.Головатий. – Львів: Світ, 2011. – 296 с.

Викладач _____ доц. Лукань В.Г.